



**QORTI TA' L-APPELL**

**S.T.O. PRIM IMHALLEF  
VINCENT DE GAETANO**

**ONOR. IMHALLEF  
ALBERT J. MAGRI**

**ONOR. IMHALLEF  
TONIO MALLIA**

Seduta tat-18 ta' Settembru, 2009

Appell Civili Numru. 265/1991/1

**Alfred Mangion, Wilfred Mallia, Jean-Pierre Azzopardi,  
Martin Bonnici, Paul Bonello, Marie mart il-Prokuratur  
Legali Edgar Montanaro u l-istess P.L. Edgar  
Montanaro bhala amministratur tal-komunjoni ta' l-  
akkwisti**

**v.**

**Dr. Riccardo Farrugia bhala Chairman u in  
rapprezentanza tal-Mid-Med Bank Limited; u Robert  
Scott f'ismu proprju u bhala ex-Chairman tat-Trustees  
tal-Mid-Med Staff Pension Association; u b'nota tal-20  
ta' Mejju 1991 l-Avukat Henry Mamo assuma l-atti tal-  
kawza minflok l-Avukat Riccardo Farrugia f'isem Mid-**

**Med Bank Limited; u b'rizoluzzjoni mehuda f'laqgha  
straordinarja ta' l-azzjonisti tas-socjeta` Mid-Med  
Bank p.l.c l-isem tas-socjeta` nbidel ghal HSBC Bank  
Malta p.l.c**

**II-Qorti:**

Rat ic-citazzjoni pprezentata mill-atturi fis-6 ta' Marzu 1991 li tghid hekk:

“Billi l-atturi kienu lkoll impjegati mal-Bank konvenut f'xi perjodu bejn l-1 ta' Ottubru 1975 u l-15 ta' Jannar 1979 izda rtiraw mill-Bank f'dati differenti, f'dak il-perjodu jew wara;

“Billi l-impjegati kienu eligibbli ghal pensjoni msejja “Mid-Med Staff Pension” li l-fondi taghha kienu amministrati mill-Mid-Med Staff Pension Association;

“Billi wara l-introduzzjoni tal-pensjoni taz-zewg terzi fil-15 ta' Jannar 1979, il-Bank ittermina l-imsemmi Pension Fund.

“Billi l-pension Fund gie likwidat mill-Bank;

“Billi l-fondi tal-Pension Fund gew mghoddija illegalment lill-Bank konvenut mit-Trustees tal-Mid-Med Staff Pension Association – haga li giet deskritta fir-Report & Accounts 1989 tal-Bank bhala “*write-back of the balance on the Bank's pension fund on final liquidation of the scheme.*”;

“Billi l-kontribuzzjonijiet ghall-imsemmi Pension Fund maghmula mill-Bank konvenut jikkostitwixxu *deferred pay* u jappartjenu esklussivament lil min kien impjegat fid-dati meta saru l-kontribuzzjonijiet relattivi mill-Bank, fl-interess ta' l-istess impjegati;

“Billi permezz ta' Protest ipprezentat fit-30 ta' Dicembru 1987, jigifieri qabel ma gie xjolt l-imsemmi Pension Fund, il-konvenut Robert Scott kien gie interpellat personalment bhala fiducjarju biex jiddezisti milli jaghmel pagamenti mill-fondi tal-Mid-Med Pension Fund li jippregudikaw id-

Kopja Informali ta' Sentenza

drittijiet ta' l-atturi u gie mqieghed *in dolo, culpa u mora* ghall-finijiet tal-ligi, u ghalhekk irrenda ruhu responsabbli personalment "in solidum" mal-Bank konvenut ghall-hlas tal-kreditu dovut lill-atturi mill-Bank konvenut;

"Jghidu l-konvenuti ghaliex, ghar-ragunijiet premessi, din il-Qorti m'ghandhiex-

"1) tiddikjara illi kull wiehed mill-atturi huwa kreditur tal-konvenuti "in solidum" bejniethom fl-ammont ekwivalenti ghal sehemu mill-Mid-Med Staff Pension Fund li gie xjolt fit-30 ta' Novembru 1987.

"Bl-ispejjez, komprizi dawk tal-ittra ufficjali tal-21 ta' Frar 1991, kontra l-konvenuti li huma mharrkin ghas-subizzjoni.

"Bl-imghax relattiv mit-30 ta' Novembru 1987.

"B'rizerva ta' kull azzjoni ohra spettanti lill-atturi."

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuti (fol. 12) li in forza taghha eccepew illi:

"1. L-atturi m'ghandhomx, u qatt ma kellhom, is-sehem taghhom mill-Mid-Med Staff Pension Fund.

"2. Mhux minnu li l-kontribuzzjonijiet maghmula mill-Bank jikkonstitwixxu *deferred pay* appartenenti lill-atturi;

"3. L-ebda disposizzjoni tal-ligi, l-ebda kundizzjoni tal-Kuntratt ta' Impieg u l-ebda klawsola tar-regolamenti tal-Pension Fund ma jaghtu lill-ex-impjegat id-drittijiet li qed jippretendu l-atturi.

"4. Fi kwalunkwe kaz l-atturi tilfu kull eventwali dritt malli volontarjament itterminaw l-impjeg taghhom mal-Bank.

"5. Salvi eccezzjonijiet ohra."

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat is-sentenza moghtija mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fit-13 ta' Frar 2007 li in forza taghha cahdet it-talbiet tal-atturi u kkundannathom ihallsu l-ispejjez kollha tal-kawza;

Dik il-Qorti tat is-sentenza taghha wara li ghamlet is-segwenti konsiderazzjonijiet:

“Il-fatti li waslu għal din il-kawza seħħew hekk:

"Meta fl-1975 il-Gvern ta' Malta kien kiseb l-ishma ta' *Barclays Bank* f'Malta biex waqqaf *Mid-Med Bank*, dawk li, sa dak iż-żmien, kienu impjegati ma' *Barclays Bank* saru impjegati ta' *Mid-Med Bank*. Lil dawn l-impjegati, iżda, tnaqqsitilhom il-paga għax il-bank il-ġdid ma baqax iħallas l-istess pagi li kien iħallas *Barclays Bank*. Biex ipatti għal dan il-bdil fil-kondizzjonijiet tax-xogħol ta' l-impjegati, sar ftehem bejn *Mid-Med Bank* u l-unions tal-ħaddiema illi l-bank iwaqqaf *pension fund* illi jkun non-kontributorju, *i.e.* l-impjegati ma jħallsu xejn għalih iżda l-bank jagħmel hu stess ħlasijiet li jkunu determinati minn sena għal sena minn attwarji, sabiex l-impjegati jingħataw pensjoni meta jirtiraw bl-età. Inħolqot *Mid-Med Staff Pension Association* biex iżżomm u tamministra l-*pension fund* u fis-6 ta' Ottubru 1978 saru wkoll regolamenti mill-bank, imsejña *pension rules*, dwar kif kellha tinħadem il-pensjoni u min kellu jedd għaliha. Partikolarment rilevanti għall-għanijiet tal-kawza tal-lum huwa r-reg. 12(a) li jgħid hekk:

“12. *Subject to the provisions of these rules:*

“(a) *an employee of the Bank holding a pensionable post having completed ten years continuous service with the Bank shall, provided that he does not voluntarily terminate his employment before superannuation, be entitled to a pension ... ..*<sup>1</sup>

“Kienu saru wkoll regolamenti għall-*Mid-Med Staff Pensions Association* (li kellha tamministra l-iskema), u r-reg. B(b), dwar *Members' Rights and Legal Relationships*, igħid hekk:

---

<sup>1</sup> *Fol.* 122.

“B. Member’s Rights and Legal Relationships

“(b) The Member and the Bank

“No legal relationship shall arise as between the member and the Bank as a result of the regulations of the Association or any agreement that may be entered into between the Association and the Bank.

“*PROVIDED THAT: to the extent that the arrangements between the member and the Bank require the Bank to make adequate provision for pensions and other benefits as may be applicable from time to time which provision is [sic] or is be paid to the Association, the Bank shall be considered to have met this requirement on making the requisite payments to the Association and if such payments are not made to an extent considered sufficient by the Association's actuary, the Association shall promptly notify its members of this so that such members can take such action, individually or collectively, as they deem fit by reason of the Bank having defaulted under the aforesaid arrangements.*

“(c) The Pensioner and the Association

“*The pensioner shall have the right to receive payment of the agreed pension and/or other benefits from the Association and such right shall be considered to be a debt of the Association ranking ahead of members’ interest.*

“(d) The Pensioner and the Bank

“*So long as a pensioner is in receipt of an appropriate pension and/or other benefits from the Association, ... ..  
..., he shall have no recourse to the Bank but in default of such receipt in whole or in part he shall have recourse to the Bank on a basis as though the Bank were a joint and*

*several (with the Association) guarantor of the Association's obligation to make such payments.*<sup>2</sup>

“Ġara illi fl-1979 twaqqaf skema statutorju ta’ pensjonijiet għall-impjegati kollha – il-pensjoni “taż-żewġ terzi” taħt il-liġi tas-sigurtà soċjali – u għalhekk l-iskema tal-pensjonijiet tal-bank ma baqgħetx f’ideg għalih. Wara negozjati bejn il-partijiet interessati ntlahaq ftehim<sup>3</sup> biex l-iskema tal-bank jiġi likwidat b’seññ mill-1 ta’ Diċembru 1987 u jsiru f’l-iskema kapitali lil dawk l-impjegati li kien ikollhom jedd għall-pensjoni taħt l-iskema li kieku dan ma kienx għe likwidat. Wara li saru dawn l-impjegati<sup>4</sup> il-*Mid-Med Staff Pensions Association* għaddiet il-flejjes li kien fadal fl-iskema lill-bank, għalkemm l-atturi, li ma kienu f’id ebda sehem mill-flejjes li tqassmu lill-impjegati, ipprotestaw kontra dan u sejnu lill-assoċjazzjoni u liċ-*chairman* tat-*trustees* tagħha biex ma jgħaddux il-flus li fadal lill-bank.

“L-atturi mbagħad fetnu din il-kawża biex jieħdu dak li jidhrilhom li għandhom jedd għalih mill-iskema tal-pensjonijiet.

“L-argument ta’ l-atturi, essenzjalment, huwa illi l-kontribuzzjonijiet li saru lill-iskema mill-bank kienu dawk li huma sejnilhom *deferred pay*, i.e. parti mill-paga tagħhom li, flok tħallset lilhom, tħallset f’isimhom lill-iskema biex jieħduha wara – għalhekk “*deferred*” – meta jirtiraw. Għalhekk, igħidu l-atturi, il-kontribuzzjonijiet li saru mill-bank f’isimhom huma tagħhom. Qegħdin igħidu hekk għalkemm il-ftehim li jitwaqqaf l-iskema kien igħid espressament illi l-iskema kellu jkun *non-contributory*<sup>5</sup>; l-atturi iżda jgħidu illi, għalkemm il-kontribuzzjonijiet ma jitqisux li saru mill-impjegati, *de facto* hekk kienu.

“Il-perit legali maħtur minn din il-Qorti irrelata kontra l-atturi. Beda biex qal illi l-kawża saret f’id kontra l-bank, għax ma hemm ebda relazzjoni bejn il-bank u l-impjegati

---

<sup>2</sup> Foll. 132 et seq.

<sup>3</sup> Foll. 297 et seqq. u foll. 338 et seqq.

<sup>4</sup> Foll. 262 et seqq.

<sup>5</sup> Fol. 101.

dwar il-pensjoni. Il-bank intrabat biss illi jgħaddi l-flejjes ta' l-iskema tal-pensjoni lil *Mid-Med Staff Pensions Association* u kienet din li kellha l-obbligazzjoni lejn l-impjegati li tħallashom il-pensjoni, jekk ikunu tħarsu l-kondizzjonijiet relattivi. Igħid illi, meta twaqqfet l-assoċjazzjoni, l-impjegati daħlu f'relazzjoni ma' l-assoċjazzjoni, mhux mal-bank, "li illibera ruħu minn kull responsabbiltà fil-konfront tal-ħaddiema ħlief għall-obbligu tal-versamenti lill-*Mid-Med Staff Pensions Association*"<sup>6</sup>.

"Dan, fil-fehma tal-Qorti, ma hux għal kollox korrett. Il-bank intrabat favur il-ħaddiema illi jagħmel kontribuzzjonijiet għall-pensjoni, u ma ħelisx minn din ir-responsabbiltà billi ħoloq struttura – il-*Mid-Med Staff Pensions Association* – u għadda r-responsabbiltà lilha. Din l-obbligazzjoni għarafha l-bank stess meta fir-reg. B(d)<sup>7</sup> għaraf ir-responsabbiltà solidali tiegħu għall-ħlas tal-pensjoni.

"Il-kawża għalhekk saret sew kontra l-bank.

"Il-Qorti iżda taqbel mal-perit legali, u mal-periti addizzjonali, li qablu ma' l-ewwel perit, illi t-talba ta' l-atturi ma għandhiex tintlaqa'.

"Il-qofol ta' kollox hu illi l-jedd ta' l-impjegati kien għall-ħlas ta' pensjoni (jekk ikunu tħarsu l-kondizzjonijiet relattivi) u mhux għal sehem fil-*pension fund*. L-atturi stess jagħmlu d-distinzjoni bejn il-pensjoni u l-*pension fund*<sup>8</sup>, biex igħidu illi min, bħalhom, ikun irrinunzja għall-pensjoni għax ikun irriżenja l-impjegat tiegħu qabel l-età tal-pensjoni, skond ir-reg. 12(a) tal-*pension rules*<sup>9</sup>, ma jkunx b'hekk irrinunzja wkoll għal sehemu mill-*pension fund*. Fil-fatt, iżda, ladarba l-jedd ta' l-impjegati kien għall-ħlas ta' pensjoni u mhux għal sehem fil-*pension fund*, l-impjegati ma setgħux iżommu jew jirrinunzjaw għal xi ħaġa li ma kellhomx.

"Il-kwistjoni kollha għalhekk hija din: l-atturi kellhom jew ma kellhomx jedd għal pensjoni? Jekk kellhom dak il-

<sup>6</sup> Para. 36 tar-relazzjoni peritali, fol. 461.

<sup>7</sup> Ara p. 4 *supra*.

<sup>8</sup> Ara n-nota ta' sottomissjonijiet ta' l-atturi tat-3 ta' Ġunju 1997, fol. 406.

<sup>9</sup> Ara p. 4 *supra*.

jedd, ma setax jitteħdilhom mingħajr kumpens, u l-kumpens ikun il-ħlas ta' somma flus, ġeġja, iva, mill-*pension fund* iżda mhux b'titolu ta' qsim tal-*pension fund* iżda b'titolu ta' kumpens talli ntemmilhom il-jedd għall-pensjoni. Jekk min-naħa l-oħra ma kellhomx jedd għall-pensjoni mela lanqas jedd għal kumpens ma kellhom.

“Li rridu naraw mela hu jekk l-atturi kellhomx jedd għal pensjoni.

“It-tweġiba, jidher ċar mill-ewwel, hija le. Rajna illi r-reg. 12(a) tal-*pension rules* igħid illi impjegat ikollu jedd għall-pensjoni “*provided [inter alia] that he does not voluntarily terminate his employment before superannuation*”, u l-atturi tal-lum kollha temmew l-impjieg tagħhom qabel l-età tal-pensjoni. L-atturi stess, fin-nota ta' osservazzjonijiet tagħhom tas-7 ta' Awissu 2003, igħidu espressament illi “d-dritt għall-pensjoni [huwa dritt] li l-esponenti bl-ebda mod ma huma jirreklamaw”<sup>10</sup>.

“Tassew illi, meta kienet qiegħda ssir il-likwidazzjoni ta' l-iskema, dawk li dak iż-żmien kienu għadhom impjegati mal-bank ingħataw somma flus, meħuda mill-*pension fund*, bħala kumpens talli irrinunzjaw għall-jedd għall-pensjoni, li dak iż-żmien kien għadu biss aspettativa, mhux jedd miksub, bil-patt illi jroddu dak li jkunu ħadu jekk ma jagħmlux għaxar snin impjegati mal-bank<sup>11</sup> (billi dik kienet kondizzjoni oħra biex jingħataw il-pensjoni meta jirtiraw bl-età) u mhux ukoll bil-patt illi jroddu dak li jkunu ħadu jekk itemmu l-impjieg qabel l-età tal-pensjoni.

“Dak iżda kien ftehim ġdid li ntlahaq ma' min kien impjegat meta saret il-likwidazzjoni; setgħet saret ukoll stipulazzjoni (li kienet tkun aktar korretta) illi jintradd il-kumpens ukoll jekk l-impjegat itemm l-impjieg qabel il-waqt, iżda dik l-istipulazzjoni ma saritx. Dan ma jibdilx il-pożizzjoni ta' min ma kienx impjegat b'aspettativa ta' pensjoni f'dak iż-żmien.

---

<sup>10</sup> Fol. 507.

<sup>11</sup> Ara foll. 263 et seqq.



“L-atturi (jew, għall-inqas, daww fosthom illi temmew l-impjeg bejn l-1979 u l-1985) iżda jgħidu illi l-likwidazzjoni kien imissha saret hekk kif daħal l-iskema statutorju “taż-żewġ terzi”, meta allura l-iskema tal-bank sar żejjed, u mhux tmien snin wara, fl-1987. Li kieku sar hekk, daww fosthom li kienu għadhom impjegati fl-1979 kienu jieħdu kumpens bħal ma ħa min kien impjegat fl-1987.

“Dan l-argument għandu l-forza tiegħu, iżda għandu wkoll id-djufija ta' l-argumenti kollha mibnija fuq “li kieku”. Fl-1979 *Mid-Med Bank* kien ilu erba' snin li twaqqaf, u għalhekk ħadd ma kien għadu għamel għaxar snin impjegat. Li kieku l-iskema kien likwidat fl-1979, u għalhekk l-atturi, impjegati f'dak iż-żmien, kienu jieħdu kumpens talli rrinunzjaw għall-aspettativa tal-pensjoni, kienu jibqgħu impjegati għal għaxar snin, u kienu jibqgħu impjegati sal-età tal-pensjoni, biex hekk ikunu ħarsu l-kondizzjonijiet kollha, jew kienu xorta jtemmu l-impjeg qabel l-età tal-pensjoni, bħal ma fil-fatt għamlu? Ma nafux x'kienu jagħmlu “kieku”, u għalhekk ma jistax jinbena argument fuq dan il-pedament ipotetiku.

“L-argument illi l-likwidazzjoni kien imissha saret fl-1979 kien ukoll ikollu forza li kieku nġiebet prova illi l-bank baqa' jgħebbed sal-1987 biex ikun hemm min, bħall-atturi, jitleq qabel, u hekk jeħles mill-obbligazzjoni tiegħu bla ħtieġa li jħallas kumpens. Din kienet tkun prova ta' *mala fides* min-naħa tal-bank. Din il-prova, iżda, ma nġibitx. Saret allegazzjoni illi kienet deċiżjoni arbitrarja tal-bank illi jillikwida l-iskema fl-1987<sup>12</sup> u illi l-bank “kaxkar saqajh”<sup>13</sup>, iżda fil-fatt il-likwidazzjoni setgħet issir biss bi ftehim bejn il-bank u l-partijiet interessati – ma kienitx ħaġa li l-bank seta' jagħmilha unilateralment. Ma saritx prova illi d-dewmien kien ħtija tal-bank biss, jew li l-bank kien *in mala fide*, u lanqas ma nġiebet prova illi l-bank tqiegħed *in mora* bin-notifika ta' att ġudizzjarju; jidher anzi illi l-ewwel att ġudizzjarju kien ipprezentat fit-30 ta' Novembru 1989.

<sup>12</sup> Ara l-*affidavit* ta' Wilfred Mallia, fol. 391.

<sup>13</sup> Ara n-nota ta' osservazzjonijiet ta' l-atturi tas-7 t'Awissu 2003, fol 508.

“Il-kwistjoni l-oħra, imsemmija mill-atturi fit-tieni nota ta' osservazzjonijiet tagħhom<sup>14</sup>, dwar jekk għamlitx sew il-Mid-Med Staff Pensions Association illi għaddiet lill-bank il-flus li kien fadal wara li tħallas il-kumpens lil dawk l-impjegati li kellhom jedd għall-pensjoni, ma hijiex relevanti għall-għanijiet tal-kawża tal-lum. Jekk l-assoċjazzjoni għamlet ħażin, u jekk min mexxieha ma ħarisx l-obbligazzjonijiet u d-dmirijiet fiduċjarji tiegħu, dawn iwiegħbu lill-membri ta' l-assoċjazzjoni, *i.e.* dawk l-impjegati li kellhom jedd għal pensjoni, u mhux lill-atturi li, għax temmew l-impjeg tagħhom qabel l-età tal-pensjoni, ma kellhomx dak il-jedd.”

Rat ir-rikors tal-appell, ipprezentat fil-5 ta' Marzu 2007, tal-atturi Wilfred Mallia, Jean-Pierre Azzopardi, Martin Bonnici, Marie Montanaro u okkorrendo l-Prokuratur Legali Edgar Montanaro li in forza tiegħu, ghar-ragunijiet hemm premissi, talbu li din il-Qorti joghgobha tilqa' l-appell u tirrevoka u thassar is-sentenza appellata u tghaddi biex tilqa' t-talbiet attrici bl-ispejjez kontra l-konvenuti.<sup>15</sup>

Rat ir-risposta tal-appell tal-konvenuti appellati li, in forza tagħha, ghar-ragunijiet hemm premissi, talbu li din il-Qorti tichad l-appell u tikkonferma s-sentenza tal-ewwel Qorti fl-intier tagħha bl-ispejjez taz-zewg istanzi kontra l-appellanti;

Semgħet lid-difensuri tal-partijiet fl-udjenzi tal-5 ta' Mejju 2009, 12 ta' Mejju 2009 u 9 ta' Gunju 2009;;

Rat l-atti kollha tal-kawża u d-dokumenti esebiti;

Ikkunsidrat:

Illi l-fatti li waslu għal din il-kawża jinsabu esposti fil-parti preliminari tas-sentenza tal-ewwel Qorti riprodotta bhala

---

<sup>14</sup> *Foll. 503 et seqq.*

<sup>15</sup> Originarjament ir-rikors tal-appell gie pprezentat ukoll f'isem Alfred Mangion u Paul Bonello. Dawn, pero', b'noti pprezentati fl-14 u fit-13 ta' Marzu 2007 rispettivament, irrinunzjaw għall-appell wara li ddikjaraw, fost affarijiet ohra, li l-appell kien gie intavolat ad insaputa tagħhom u mingħajr l-awtorizzazzjoni tagħhom – ara fol. 12 u 13 tal-atti tal-appell.

parti minn din is-sentenza u ghalhekk, a skans ta' ripetizzjoni qed issir riferenza ghal dak li osservat l-ewwel Qorti dwar kif sehew l-affarijiet.

L-ewwel Qorti cahdet it-talbiet attrici wara li qieset li l-flus li originarjament gew imwarrba mill-Bank konvenut biex iservu bhala fond ghall-pensjoni tal-impjegati taghha, ma kienux jappartjenu lill-ex-haddiema u lanqas ma kienu jirraprezentaw parti (imnaqqsa) mis-salarju taghhom u allura meta l-iskema tal-pensjoni giet imwaqqfa u l-fond likwidat, l-ex-haddiema ma kellhom ebda dritt ghal sehem minn dawk il-flus.

L-atturi appellaw bl-aggravju jkun li l-kontribuzzjonijiet li ghamel il-Bank ghall-fond tal-pensjoni ghandhom jitqiesu bhala *deferred pay*, u allura jappartjenu lill-atturi, fost ohrajn, bhala *ex-impjegati tal-bank*.

Din il-Qorti trid, qabel xejn, tiddikjara li hi sejra tiskarta ghall-kollox ir-rapport ipprezentat mill-periti addizzjonali f'din il-kawza u dan fid-dawl tas-sottomissjoni maghmula mill-appellanti fl-udjenza tad-9 ta' Gunju 2009 quddiem din il-Qorti. Din il-Qorti thoss li ghandha ticcensura lill-perit addizzjonali in kwistjoni li, filwaqt li kien qed jaqdi d-doveri moghtija lilu mill-ewwel Qorti f'dawn l-atti, kien qed jaccetta inkarigi mill-bank konvenut biex jidher bhala avukat ghall-bank f'diversi kawzi ohra li kien involut fihom l-istess bank, u dan minghajr ma ddikjara, lill-partijiet f'din il-kawza, din ic-cirkostanza li tista' twassal ghall-possibli konflitt ta' interess. Hu veru li r-rapport tat-tlett periti addizzjonali jidher li kien wiehed unaminu, u ghalhekk kien hemm opinjoni ta' maggoranza li kienet imparzjali u kontra t-tezi tal-atturi, pero`, fic-cirkostanzi din il-Qorti tara li jkun ahjar jekk tiskarta u ma tikkunsidrax ir-rapport tal-perit addizzjonali, u tiddeciedi fuq l-atti u l-provi prodotti.

Ghal kull buon fini, jista' jigi registrat ukoll il-fatt li din il-Qorti mhux se tikkunsidra l-appell in kwantu sar f'isem Alfred Mangion u Paul Bonello, peress li dawn iddikjaraw f'dawn l-atti li huma irrinunzjaw ghad-dritt tal-appell *ab initio* u li l-appell gie intavolat f'isimhom "minghajr l-awtorizzazzjoni" taghhom.

Trattat il-meritu, din il-Qorti ma taqbilx mal-argumenti tal-atturi appellanti. L-atturi kienu impjegati mal-Barclays Bank D.C.O, u kienu jahdmu fil-*branches* li dan il-bank kellu hawn Malta. Meta fl-1975 il-Gvern Malti ta' dak izmien akkwista l-ishma li l-bank kellu hawn Malta, ried li s-salarji tal-impjegati tal-Bank il-gdid li ried iwaqqaf (bl-isem ta' Mid-Med Bank Ltd.) ikunu konformi mas-salarji tal-impjegati tac-civil, u allura dawk l-impjegati ex-Barclays Bank li accettaw li jahdmu mal-Bank il-gdid, kellhom jikkontentaw b'salarju anqas u b'kundizzjonijiet differenti milli qabel kienu jgawdu meta kienu impjegati mal-Barclays Bank.

Biex itaffi ftit minn din il-pillola qarsa li dawn l-impjegati kienu se jiehdu, il-Bank il-gdid iddecieda li johloq skema ta' pensjoni ghall-impjegati tieghu, skema li kienet non-kontributorja, dipendenti fuq ghotja ta' ghaxar snin servizz, izda li giet terminata fl-1979 meta l-Gvern Malti introduca skema statutorja ta' pensjoni ghall-impjegati kollha.

Hu car li l-hlasijiet li l-bank kien jiddeposita fil-*pension fund*, ma kienux flus li kien qed izomm mis-salarju tal-impjegati taghha. Is-salarju stabbilit kien li kien, u gie stabbilit biex ikun relatat mas-salarji generali fis-servizz pubbliku. Ma giet iffissata ebda rata li minnha kellu jsir tnaqqis, u l-kontribuzzjonijiet li ghamel il-bank ghall-fond tal-pensjoni ma kienux qed isiru mill-flus "tagghom", cioe', tal-impjegati. Hu maghruf li mill-paga tal-impjegati ma jista' jsir ebda tnaqqis jekk mhux fejn awtorizzat mil-ligi jew bi ftehim mal-istess impjegati (ara bhala rifliss fuq dan, il-kawza **Camilleri noe v. Ragonesi et**, deciza minn din il-Qorti fit-22 ta' Jannar 2001), u f'dan il-kaz ma jirrizultax li sar "ftehim" li l-impjegati jinghataw paga imnaqsa, jigifieri anqas minn dik stabbilita, biex jaghmel tajjeb ghall-iskema tal-pensjoni li holoq il-Bank il-gdid.

Il-Bank ghazel hu stess, u mhux ghax kellu xi obbligu li jsir hekk, li johloq fond amministrat bhala *trustee* minn assocjazzjoni u li fih jaghmel depoziti regolari. Kif imbaghad dawn id-depoziti kellhom jidhru fil-kotba tal-Bank ma kienitx ta' interess lil min kellu jibbenifika mill-

iskema ghaliex il-fond kien kostitwit sabiex jiggarantixxi hlas ta' pensjoni, u wiehed jista' legittimament jargumenta li l-obbligu ta' hlas ta' pensjoni kien jezisti indipendentement mill-ezistenza tal-fond.

L-arrangament ma kienx li parti mill-paga tigi investita fi skema ta' pensjoni, izda li min ihaddem, juza parti mill-assi tieghu biex johloq skema ta' pensjoni ghall-impjegati tieghu.

Il-kuntratti li gew ppublikati f'Ottubru tal-1978 u fi Frar tas-sena ta' wara ma huwa ta' ebda serhan ghall-atturi. Dawk il-kuntratti jirregolaw it-twaqqif tal-iskema ghall-pensjoni, kif din kellha topera u min kien intitolat ghall-pensjoni; waslu wkoll ghat-twaqqif ta' Association biex timmanigja l-fond. Ghalkemm jista' jigi koncess li kien il-hsieb li l-*pension fund* tinghata certa awtonomija, u l-bank intrabat *under irrevocable covenant* li jaghti pensjoni lil min jikwalifika ghalha skond it-termini tal-istess fond, dan ma jfissirx la li l-atturi ghandhom dritt ghall-pensjoni, a differenza minn aspettativa, u lanqas li l-flus li jitpoggew fil-fond isiru tal-impjegati. Il-pensjoni, skond ir-regoli tat-twaqqif taghha, kien intitolat ghalha min ikun ilu jahdem ghaxar snin mal-Bank, u min ma jkunx irrizenja volontarjament bhala mpjegat tal-bank. F'dan il-kaz l-atturi appellanti kienu kollha irrizenjaw volontarjament mill-Bank, u kwindi zgur li ma humiex intitolati ghall-pensjoni. Kif inghad aktar qabel, lanqas ma jirrizulta li l-flus li l-bank iddepozita fil-fond kienu jappartjenu lill-impjegati, jew li mad-depozitu gew moghtija lill-istess impjegati. Mhux kontestat li l-flus tal-fond inhargu mill-Bank konvenut, u li dawn kienu jigu trasferiti ghall-Mid-Med Staff Pension Association Account, mill-Provision for Staff Pension Fund Account tal-istess Bank, pero`, ma jirrizultax li kien isir a *transfer of ownership* tal-flus. Il-fatt li somma flus tigi allokata ghal skop partikolari, ma jfissirx li l-beneficjarji ta' dak l-iskop isiru, mal-allokazzjoni, proprjetarji ta' dawk il-flus. Dment li l-iskema tal-pensjoni kienet ghada qed topera, il-bank intrabat biex ma jinterferix fit-thaddim tal-iskema b'mod li "*will result in the return of any monies to the bank*", pero`, darba li l-iskema giet terminata, u spicca l-iskop li ghalih kienu gew depozitati l-flus, il-bilanc jibqa' ta' proprjeta` ta' min iddepozita l-flus, u mhux ta' dawk li

ma humiex intitolati ghall-beneficcu anke kieku l-iskema ma gietx terminata. L-atturi f'din il-kawza urew, l-aktar, li bhala ex-impjegati tal-bank konvenut, kellhom dritt ghall-aspettativa ta' pensjoni – kieku kkonfermaw mal-kriterji stabbiliti – pero`, ma giex pruvat li ghandhom dritt ghal sehem tal-fond. Kif intwera, ma giex muri li l-kontribuzzjoni li kien jaghmel il-bank ghall-fond kellu n-natura ta' *deferred pay*, u filwaqt li l-impjegati li jikkwalifikaw kellhom dritt ghall-pensjoni, ma kellhomx dritt ghall-flus li l-bank warrab ghall-iskop li jhallas il-pensjoni.

Lanqas ma hu ta' sostenn ghat-terzi tal-atturi appellanti l-fatt li l-flus depozitati fil-fond tal-pensjoni ma baqghux jidhru bhala assi fil-*balance sheet* ta' kull sena tal-Mid-Med Bank. Il-versamenti li l-bank kien jaghmel versu l-fond kienu jammontaw ghal provizjoni ghal hlas futur (liema hlas il-bank kellu l-obbligu li jiggarantih anke skond ir-regoli li kienu jirregolaw il-fond kif citati ben tajjeb fis-sentenza appellata fejn il-Qorti rrimarkat li l-Bank "*gharaf ir-responsabbilta` solidali tieghu ghall-hlas ta' pensjoni*") u gialadarba l-Bank kellu l-aspettativa regjonevoli illi dawn il-flus ser ikollhom jithallsu in kwantu *claims* fuq il-pensjonijiet dawn il-flus kienu fil-fatt jitqiesu bhala spiza.

Il-fatt li l-bank talab approvazzjoni minghand il-Mid-Med Staff Pension Association biex il-flus li kien hemm fil-fond jigu mqassma, ma jurix li allura l-bank ma kienx iqis dawk il-flus bhala tieghu. Dawn il-flus harighom il-bank, izda kienu mizmuma u amministrati minn assocjazzjoni mwaqqaf ghal dan l-iskop permezz ta' tlett atti pubblici, u la darba l-amministrazzjoni tal-fond giet afdana f'idejn assocjazzjoni, inhasset il-htiega li x-xoljiment tieghu isir bl-approvazzjoni ta' l-istess assocjazzjoni. Dan pero`, ma jwassalx ghall-konsegwenza li l-flus kienu proprjeta` tal-assocjazzjoni jew tal-impjegati.

Din il-Qorti, bhal l-ewwel Qorti qabilha, lanqas ma tara li gie ppruvat li l-bank qaghad ikaxkar saqajh milli jillikwida l-fond, bi hsieb preciz li jara kif, fl-ewwel lok, "jehles" mill-atturi appellanti. Ma saret ebda prova ta' *mala fede* fil-konfront tal-bank. L-atturi kienu irrizenjaw volontarjament mill-bank, u ma giex muri mod iehor. Meta l-fond tal-

Kopja Informali ta' Sentenza

pensjoni gie likwidat, dawk li rrinunzjaw ghad-dritt ta' aspettativa tal-pensjoni, inghataw somma, pero`, l-atturi appellanti ma setghux jigu kkunsidrati, peress li, la darba huma kienu rrezenjaw mill-impjeg, ma kellhomx aspettativa ghalxiex jirrinunzjaw.

Ghall-bqija din il-Qorti taqbel mal-argumenti migjuba mill-ewwel Qorti, u kwindi sejra tichad l-appell propost.

Ghaldaqstant, ghar-ragunijiet premissi, tiddisponi mill-appell interpost mill-appellanti billi tichad l-istess u tikkonferma *in toto* s-sentenza tal-ewwel Qorti, bl-ispejjez ta' din l-istanza jithallsu mill-appellanti in solidum bejniethom.

**< Sentenza Finali >**

-----TMIEM-----